

כ.רייסים" הנצלניים או בפועלים המנוצלים?

שה שבועות הכל היה בסדר. חשבתי שזה ימשיך, אבל עד שהיום...

***

80 טון תפוזים מרקיבים

היום," כלומר ב-19 למאוס. על מה "השקרה, מספר פועל ראשי, האחראי על המשמרת, צבי ניסים. הוא שוקל כל מילה כאילו היה מצהיר בשבועה לפני בית המשפט:

באתי היום לבית החרושת בשעה שש וחצי, והכנתי הכל לעבודה כרגיל" מספר ניסים. לפני שבע הגיעה המכונית מטייבה, ואחריה המכונית עם הפועלות מכפר-קאסם. הערביות ירדו, פנו לעבר בית החרושת, ואחדות התחילו כבר אפילו בעבודה. פתאום מגיעים גיפים. אחי, שני שלישי — בעצמי לא יודע כמה. קפצו מהם כמה אנשים, הודיעו שהם משותרי התעסוקה, ופנו לפועלות: אם לא תסתלקו מכאן מיד, תבוא המשטרה ותכניס אתכן לבית הסהר. ביקשתי אותם שיחכו עד שיבוא בעלה הבית, ושאי אפשר לנהוג כך, אבל הם לא הקשיבו לי אפילו. את הפו-

לת מלחמה נגד הראיסים. החלטנו לגמור איתם, פעם אחת ולתמיד. ראיס — קבלן עבודה ערבי — הוא יסוד לניצול ושעבוד בכפר הערבי. הוא משכיר פועלים וחי על חשבונם. הוא לוקח לעצמו חלק גדול משכר עבודתם. זה בלתי מוסרי.

החץ מזה מוכרח להיות סדר. חלוקת העבודה צריכה להיות מבוצעת על-ידי מר אחד: משרדי שירות-התעסוקה. גם ברחוב הערבי.

***
הגנה עצמית

כפריקאסם הרחובות מלוככים, ובהם מתחבבים ילדים עזובים ומוזנחים. בכפריקאסם חייבות גם הנשים לצאת לעבודה. משכורתם של הגברים, אינה מספיקה לאוכל עבור הילדים המרובים. בכפריקאסם יש גברים העובדים במחצבות אבנים בפחיתקוה מבוקר עד ערב, כי לכפר אין אדמות שאפשר לעבד. אחרים מתגלגלים במשך כל השבוע בצריפים הרעועים שבנחלת-יצחק ועובדים בניין בתל-אביב. אך הם מאושרים שניתן להם לעבוד. ושיש צורך בפועלים. לפני כמה שנים אפשר היה למות מרעב. כעת מקבל כל אחד מהם רשיון לנסוע לתל-אביב, כי בתל-אביב זקוקים לפועלי-בניין זולים. ברגע שלא תהיה עבודה, ייפסקו הרשיונות. אך נשי כפריקאסם נפגעות הרבה יותר: ראשית מן כיוון שהן ערביות, ושנית — בהיותן נשים. הן אינן יכולות לקחת בחשבון שום עבודה קבועה. לכל היותר שבוע או שבועיים עיים בקטיף כותנה, או כמו עכשיו, שבי-מורים. אין מקבלים עבודה כוזב זרז לשכת-העבודה? בלשכת-העבודה אין עבודה עבור כולם. אין זה חשוב שפריון מרמת גן מתחנן כל יום שישלחו לו פועלות, ופריתם בכפריקאסם עמד שלושה שבועות בטל מעבודה, ועכשיו הוא שוב עומד. שרות-התעסוקה בכפריקאסם מספק עבודה ל-40:30 נשים ליום. רשומות: 200 נשים. הפנייה לעבודה נראית כהעדרה, משמשת שוט לדירבון. כי איך אפשר, למשל, להכריח אותם להצביע בזמן הבחירות כך ולא אחרת?

לכן הערבים מתגוננים בעצמם. הנשים מתארגנות לקבוצות, כל קבוצה מונה כ-30 עד 40 נשים — למעשה ממשפחה אחת. בראש קבוצת הנשים עומד נהג — בעל משאית שהוא בן המשפחה. הוא משיג עבודה, מביא אותן למקום, דואג לשלומן. אף אם לא תרשה לבתה לצאת לעבודה בלי משגיח כזה.

***
"שירע את מקומו?"

ומרים עליך שאתה ראיס. מהו תפקידך, למעשה, יוסף?"

פאוזיה?

לך מדוע? כי אני ערבי. ערבי יכול להיות רק פועל שחור. שידע את מקומו! אם צריכים פועל לבניין — יקחו אותו. אם לא או יסתלק. אם יהיה נהג או חשמלאי או יתפוס מקום של יהודי!"

***
מי הוא ראיס?

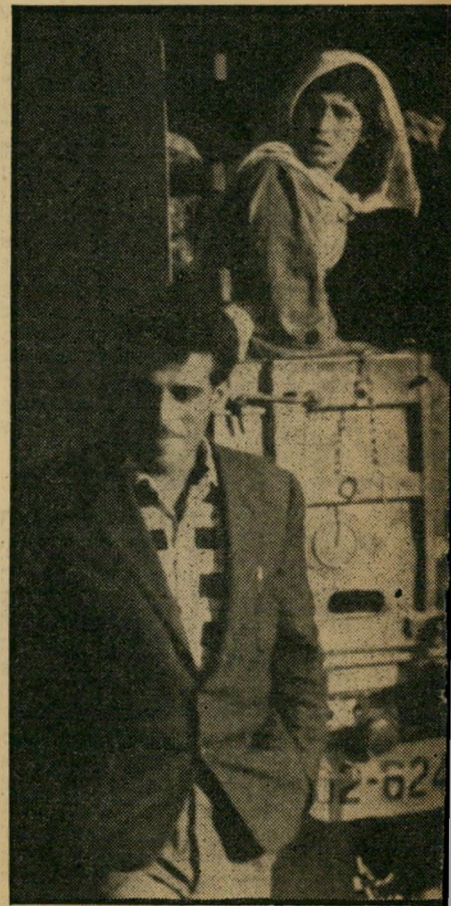
יימיום כמובן גם ראייסים אמיתיים. קבלני עבודה הפועלים כסוחרים עבדים, כאלה השולחים לעבודה מאות פועלים בבית אחת. כאלה המרחיחים בעונת קטיף הכותנה עשר לירות על כל פועל — מבלי שיעבדו כלל.

אבל בהם לא יפגע איש. ראיס אמיתי הוא עשיר. ולעשירים השפעה גדולה בכפר הערבי. בזמן הבחירות חשובים אנשים בעלי השפעה אצלם. לכן כדאי לקנות את הראיס. כלומר: להרשות לו לחיות על חשבון הערבים העלובים. זהו מסחר מיוחד במינו: הקונה מפא"י, המשלם הפועל הערבי.

"לפני שבוע נסעתי עם בחורות לעבודה ללוד." מספר ברכים אבדול אחמד אמר, אחד מהנהגים בכפריקאסם. "בדרך משיג אותי גיפ ועוצר לפני. טוב שלחצתי על המעצור עד הסוף כי אחרת היה קורה אסון. קופצים מהגיפ ואומרים לי לחזור לכפר, כי אין לי בשביל מה לנסוע לעבור דה. עייתי להם שאני מוכרח לנסוע, כי מחכים לי שם. בקשתי שאם משהו לא בסדר, שייטעו אחרי ללוד לבעלה הבית, ואיתו יסדרו את הכל. הם ענו שבעל הבית לא מעונין אותם, ואני לא אסע, כי אחרת יכניסו אותי לבית-הסוהר. פרץ ריב, התיישבתי במכונית ונסעתי מהמקום. הם נשארו. "כאשר חזרתי הביתה הכתה לי כבר ה-

משטרה מפתח-תקווה. אמרו לי שאסע אתם לתחנת המשטרה. כי רוצים לרשום דו"ח על מה שקרה היום בדרך. בעצמי רציתי שירשמו דו"ח על זה, לכך נסעתי. הם אפילו לא שמעו אותי במשטרה אלא מיד הושיבו. ישבתי יומיים ורק ביום השלישי הביאו אותי לבית-המשפט ואחר כך שיח-ררו."

ולזה קוראים מלחמה בראייסים.

המגורש
עלי יוסף עלי סרטור אומרים שהוא ראיס. הוא עצמו טוען שהוא בסך הכל נהג. אבל המקופחות הן באמת הפועלות הערביות.